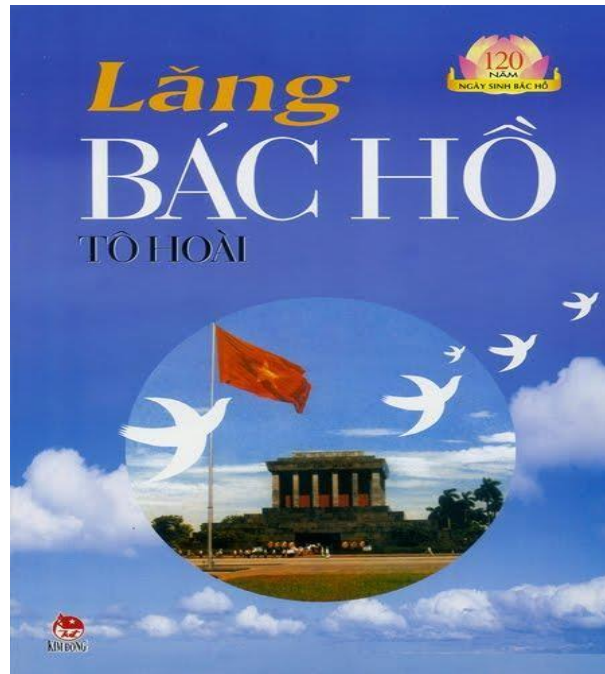

CUỘC THI

GIỚI THIỆU SÁCH VỀ CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
CHỦ ĐỀ: “BÁC HỒ - NIỀM TIN YÊU QUA TỪNG TRANG SÁCH”
NĂM 2022

THÔNG TIN TÁC GIẢ

Họ và tên : Lê Thiêm Chiến.
Giới tính : Nam.
Quê quán : Thanh Hóa.
Chức vụ : Phó Bí thư Đoàn trường.
Đơn vị : Trường THPT Hoàng Diệu-Điện Bàn-Quảng Nam.
Số điện thoại : 0976.011.358.
Email : thiemchienhdieu@gmail.com.

Bác Hồ là lãnh tụ thiên tài, người thầy vĩ đại của cách mạng Việt Nam, là hiện thân của chủ nghĩa yêu nước, cả cuộc đời và sự nghiệp của Người là tấm gương sáng cho toàn Đảng, toàn dân ta học tập và noi theo. Đó là tấm gương của một con người tận trung với nước, tận hiếu với dân, suốt đời phấn đấu hi sinh quên mình vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân.

Nhân dịp kỷ niệm 132 năm ngày sinh chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2022), kỷ niệm 77 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19.8.1945 - 19.8.2022) và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2.9.1945 - 2.9.2022), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật phối hợp với Trung ương Đoàn tổ chức cuộc thi giới thiệu sách về Chủ tịch Hồ Chí Minh với chủ đề *“Bác Hồ - Niềm tin yêu qua từng trang sách”* năm 2022.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách *“Lăng Bác Hồ”* của tác giả Tô Hoài. Sách có kích thước 14,5cm x 20,5cm do Nhà xuất bản Kim Đồng in xong và nộp lưu chuyển tháng 3/2010).

Cuốn truyện kí là câu chuyện của những phiến đá, những cây gỗ từ khắp mọi nẻo đường đất nước tụ họp về thủ đô để xây lên ngôi nhà của Bác. Tất cả như mới đây thôi sống động và chân thực. Đọc cuốn sách bạn đọc sẽ như được sống lại những năm tháng cả nước *“tưởng như khắp các núi, tất cả các cụ già dân tộc giới tìm đá quý đương đi kiếm, đi thử từng mòm đá đưa về xây Lăng”*. Cuốn sách thể hiện tình cảm yêu, kính của toàn dân tộc ta bất kể già trẻ gái trai, bất kể con người hay động, thực vật cũng luôn dành cho Bác những tình cảm thiêng liêng nhất.

“Non sông đất nước, tên chúng tôi là “NON”, đứng thứ nhất trong bốn chữ thiêng liêng ấy. Chúng tôi được gắn Bác Hồ từ những ngày gian khổ ở hang đá Pác Bó” (lời giới thiệu của đá trích trong tập truyện kí *“Lăng Bác Hồ”* - Tô Hoài).

Thiên nhiên đâu phải là một vật vô tri vô giác, nhất là trong đôi mắt giàu sự lãng mạn của những thi nhân. Hơn cả thế, thiên nhiên còn là cộng sự, là người lắng nghe, là tri kỉ...nếu con người có đủ đạo đức, phong cách và tư tưởng vĩ đại để thiên nhiên cũng phải cúi đầu. Có lẽ bởi vậy mà Tô Hoài - nhà văn của mọi lứa tuổi với vốn am hiểu sâu sắc và phong phú đã viết nên bút kí *“Lăng Bác Hồ”* viết về câu chuyện của những phiến đá, những cây gỗ từ khắp đất nước tụ họp về thủ đô để xây lên ngôi nhà của Bác nhằm khẳng định một điều rằng, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc Việt Nam - chủ tịch Hồ Chí Minh thực sự là một nhân cách lớn đến mức, vạn vật từ nhỏ bé vô tri cũng dành sự tôn kính cao nhất dành cho Người - con người đã gắn đời mình với đời cách mạng.

“Trung ương Đảng, Quốc hội và Chính phủ quyết định giữ gìn lâu dài thi hài của Hồ Chủ tịch và xây dựng Lăng Bác tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, để mọi người đến viếng và chiêm ngưỡng”, nhân dân cả nước góp sức để xây dựng lăng Bác. Trong công trình vĩ đại ấy, từ khắp nẻo đường, muôn rừng núi, cát, đá và gỗ đã *“mong đợi”* được đến công trường để ở bên Bác. *“Tưởng như khắp các núi, tất cả các cụ già dân tộc giới tìm đá quý đương đi kiếm, đi thử từng mòm đá về xây lăng. Thật như thế rồi, hồi hộp quá!”*. Sự hồi hộp, mong chờ ấy bộc lộ tình yêu mến mà thiên nhiên dành cho Bác, có lẽ đó cũng chính là tình cảm lớn lao mà nhân dân dành cho Người!

Tập truyện kí với chiếc bìa màu xanh tràn đầy hi vọng và sức sống của cỏ cây, cùng với hình ảnh lăng Bác đầy yêu thương và trang nghiêm. Tô Hoài với những trang viết ngắn ngủi nhưng đã đúc kết biết bao tình cảm, sự tôn kính mà cả dân tộc đã dành cho Người cha già vĩ đại. Cuộc đời của Bác gắn liền với cách mạng gian khổ, con người Bác giản dị, khiêm tốn, thế nên sự ra đi của Bác mãi là một nỗi đau lớn của dân tộc, đã hiểu rõ tất cả những điều đó nên dường như, sự mong chờ được ở bên Bác, làm đẹp nhà Bác thường trực từng giây,

từng phút trong tâm tưởng “*Những tảng đá lớn chúng tôi không tưởng trước được có ngày lớn như hôm nay. Chúng tôi được cùng cả nước về lăng Bác Hồ*”.

Xuyên suốt tập truyện kí là nhiều câu chuyện của đá, cát và 16 loại gỗ. Sự tương đồng giữa người và vật trong một giai đoạn lịch sử gieo nên những hạt mầm về tình yêu vĩnh cửu trường tồn của người Việt với Bác, với non sông.

Câu chuyện không chỉ xoay quanh quá trình xây Lăng mà còn lồng ghép những câu chuyện nhỏ. Đó là sự gắn bó giữa Bác Hồ và thiên nhiên, kể chuyện Bác trở về nước sau 30 năm bôn ba khắp thế giới, kể về cuộc sống sinh hoạt hằng ngày của Bác ở hang Pác Bó. Cuộc sống khó khăn, thiếu thốn nhưng Người lúc nào cũng tràn đầy sự lạc quan:

Sáng ra bờ suối, tối vào hang
Cháo bẹ rau măng vẫn sẵn sàng
Bàn đá chông chênh dịch sử Đảng
Cuộc đời cách mạng thật là sang.

(Tức cảnh Pác Bó - 1941)

Ở Bác còn ánh lên vẻ tuyệt đẹp của sự giản dị, chân chất không những trong đời sống mà còn trong cả ước mơ. *"Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành. Riêng phần tôi thì làm một cái nhà nho nhỏ, nơi có non xanh nước biếc để câu cá, trồng hoa, sớm chiều làm bạn với các cụ già hái củi, em trẻ chăn trâu..."*

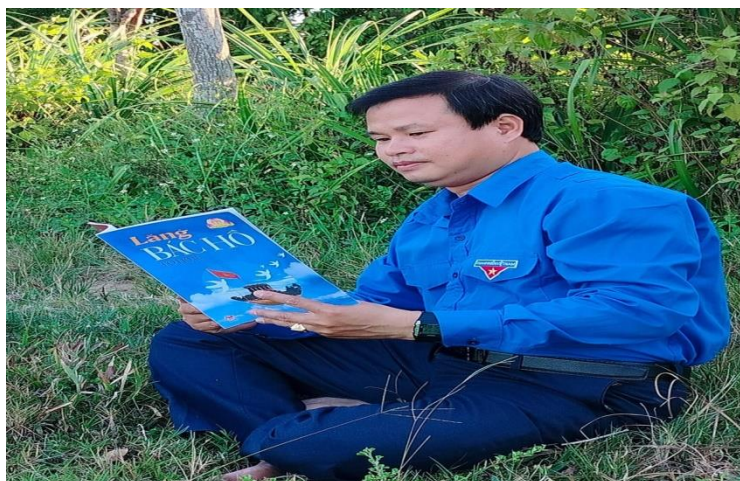
Là một người thuộc thế hệ trẻ của đất nước hôm nay, tôi thực sự thán phục những vẻ đẹp nhân cách ấy của Bác. Cuộc sống có muôn vàn khó khăn gian khổ nhưng sẽ trở nên đơn giản hơn nếu con người luôn sống với sự lạc quan mãnh liệt và lối suy nghĩ giản dị hóa.

Không những vậy, đọc “*Lăng Bác Hồ*” chắc chắn mỗi chúng ta đều có những cảm nhận rõ rệt nhất về tình yêu thiên nhiên của Bác. Bác ngồi câu cá mà trong tâm tưởng vẫn đặt tên suối Lê-nin, núi Các Mác,... Bác yêu dòng suối Thia. Bác Hồ rất thích chơi trên núi:

Hai mươi tư tháng sáu
Lên ngọn núi này chơi
Ngẩng đầu: mặt trời đỏ
Bên suối một nhành mai.

(Lên núi - 1942)

Người yêu thiên nhiên đến nỗi Tô Hoài cứ ngỡ sự hoang vắng, thanh lặng của núi rừng có lẽ giống với lối sống giản dị, bình yên của Bác *"phải nói thêm là rừng núi yên tĩnh cũng thân thiết với Bác Hồ thành thói quen trong đời sống"*. Người đã để lại cho thế hệ trẻ biết bao lời dạy tốt đẹp, nhưng thông qua bút kí của Tô Hoài, bằng lối kể chuyện đầy sáng tạo khi hóa thân vào đá, cát, gỗ, chúng ta có cái nhìn thú vị, sâu sắc hơn về vẻ đẹp phẩm chất của Bác, từ đó có những bài học giá trị trong cuộc sống.

Sự nao nức mong chờ ngày được hội tụ về Quảng trường để được góp phần xây dựng nhà Bác, sự am hiểu tình huống cuộc sống thường ngày của Bác, của thiên nhiên là bằng chứng sống động nhất về vẻ đẹp nhân cách, tư tưởng của Bác. Bác vì dân, vì nước ra sao mà cây cỏ, đá, gỗ cũng một lòng kính yêu Bác. Tình cảm đó tất cả nhân dân đều thấu hiểu và trân quý như tình cảm gia đình.

Quá trình xây lăng diễn ra vô cùng tỉ mỉ từ việc chọn cát, chọn đá, chọn gỗ. Các công nhân đi tìm cát từ sông Hồng, sông Lô, sông Đà Rằng, sông Đồng Nai,...vẫn chưa được. Họ tìm đến cát suối rồi tìm đến cát ở vùng suối của những nơi phát tích của tổ tiên và cuối cùng sau hai ngày lặn lội mệt mỏi, họ cũng đã tìm được thứ cát quý - cát Kim Bôi. *“Nhà Bác Hồ, từ móng lên tường là công trình nghìn năm của dân tộc, cát phải sức lực vô ngần. Từng hạt cát đứng ngời phải liền khít như khối bê tông nạch quánh”*.

Tiếp đến là quá trình tìm đá *“những tảng đá cỏi lại tám áo rêu xanh rùng bốn mùa, từ biệt khoảng không đại dương khí quyển từ hoang sơ vẫn nhờn nhờn trước mặt”*. Tất cả đều tràn ngập không khí hân hoan nô nức. *“Mỗi hòn đá đều có một tâm sự. Cứ trông nét vân và màu đá thì biết. Nếu con người không giao tiếp với ai, thì không có tâm sự, không có hoạt động gì đáng kể, nhưng hòn đá biết việc làm ích lợi, đá có hoạt động đấy”*. Những viên đá cuội được tuyển chọn một cách cẩn thận, phải bỏ lọt lỗ tròn đục giữa miếng gỗ mới đạt chuẩn, vì vậy tất cả đều tấm tắc. Những viên đá bé nhỏ nhưng mang trong mình suy nghĩ cao đẹp *“Lăng Bác Hồ mang kỉ niệm lâu dài, không thể một viên đá lồi lõm tinh thần mà đứng đỡ móng được”*. Dường như đó cũng là suy nghĩ chung của dân tộc Việt Nam - một lòng kính yêu chủ tịch Hồ Chí Minh.

Khó khăn không chỉ dừng lại ở việc chọn nguyên liệu, vận chuyển vật liệu, mà còn bao nhiêu rập rình trong quá trình xây dựng. Đối diện với mưa, với *“gió bom phân phật. Bom rơi như bông mảnh mảnh”* được thả ngày đêm từ B52 Mỹ. *“Mỹ cũng như cơn mưa. Mỹ và cơn mưa không thể cản trở được công việc”*. Đó là tinh thần bộ đội cụ Hồ. Đó là sức mạnh phi thường của chiến sỹ ta - những con người được tiếp nhận sự dạy dỗ, lãnh đạo của Bác.

Trái tim trẻ tràn đầy nhiệt huyết của tôi dường như có thêm một bài học nữa về sự cố gắng, sự dũng cảm và hơn hết và tinh thần chiến đấu đến cùng. Phẩm chất ấy thật sự đáng quý. Đặc biệt trong cuộc sống hiện nay, sự bền bỉ làm đến cùng, hoàn thành mục tiêu đã đặt ra chính là cách để phân biệt người này với người khác, giúp mỗi người phát triển tích cực bản thân mình hơn.

Mỗi hòn đá đều có một nhiệm vụ. Bác Hồ dùng viên cuội trắng xinh để chặn chông tãi liệu trước bàn. Dùng những hòn cuội vàng tròn xoe để lót dưới miếng xà phòng để xà phòng được khô ráo. Dùng viên đá nhỏ để nắm trong tay tập thể dục mỗi sáng. Tất cả những hành động ấy của Bác giúp chúng ta nhận ra rằng, mọi vật dù nhỏ bé nhất cũng đều có ý nghĩa theo cách riêng của nó. *“Đôi khi ta lơ đãng không hiểu hết ý nghĩa của những cái thường ngày quanh mình”*. Cách nhìn thấu hiểu giá trị vạn vật giúp chúng ta sống không bỏ qua những điều đáng quý của cuộc đời, sống có ý nghĩa và biết trân trọng mọi thứ hơn. Không những vậy, tôi còn học tập được đức tính cẩn thận, gọn gàng của Bác. *“Cái cốc uống nước Bác Hồ gài ngược lên cốc, cho cốc luôn khô, vệ sinh”*.

Truyện kí còn có những lần mà đá kể về chuyện Bác cùng anh Kim Đồng băng qua lửa đạn đến với chiến khu... câu chuyện làm bật lên sự dũng cảm, ung dung của Bác *“Bác cháu, hai người cách mạng hăn hoi, đã ung dung đi qua trước mặt chúng nó”*. Đá thầm thì những niềm vui khi nghe các cụ già kể chuyện về ngôi nhà của Bác. Đá hân hoan khi mình được chọn về đứng bên Bác ngày ngày.

Phần cuối truyện kí có viết về chuyện một người da đen và da vàng bị bóc lột công sức khi làm việc trên một chiếc tàu của một người da trắng, sau đó chiếc tàu bị đắm nhưng hai người may mắn sống sót và không muốn trở về làm nô lệ, họ đã tìm thấy màu cờ đỏ phấp phới giữa quảng trường. (Trích từ *“Nhật kí chìm tàu”* của Hồ Chí Minh). *“Đến đây mới thấy*

rõ được quê hương”. Tình yêu vô bờ của Bác đã soi sáng dịu êm, cứu sống biết bao phận người. Đền với Lăng Bác, mỗi chúng ta như trở về quê hương thân thuộc của mình. Đó là cảm giác nhìn thấy cây tre đầu làng, cây vạn tuế. Bởi lẽ mọi thứ trong Lăng Bác đều mang dáng hình xứ sở, từ khắp các miền quê của đất nước tụ họp về để làm đẹp cho nhà Bác. *“Mỗi chúng ta đều mang tâm hồn quê hương. Mỗi ai đắm thắm tâm hồn quê hương, đến nhà Bác Hồ đều thấy như thế”*.

Đọc truyện kí, ta dào dạt trong mình tình yêu thiên nhiên, yêu quê hương đất nước mãnh liệt. Càng thấm thía hơn bao giờ hết bởi có chính hồn ta - một phần của nhân dân đang hiện hữu cùng Lăng Bác. Nhà sàn Bác Hồ giản đơn, con người Bác bình dị đến nỗi khách nước ngoài lạ lùng ngạc nhiên...

Bằng lối trần thuật độc đáo, sự biến hóa tài tình trong ngôn ngữ kể chuyện, sự hóa thân vào cát, đá và cây gỗ nu, sự hòa quyện giữa tự sự và trữ tình, Tô Hoài đã tái hiện một cách chân thực quá trình xây dựng Lăng Bác. Truyện kí có nhiều chi tiết ấn tượng về đồng bào miền Bắc, miền Trung, miền Nam, vùng Tây Nguyên,...song nổi bật nhất vẫn là tình cảm yêu mến, thương nhớ, tôn kính của cả núi sông, dân tộc dành cho Người cha già vĩ đại.

Gấp trang cuối của truyện kí lại nhưng tôi cứ ngỡ mình đang đứng giữa núi rừng hùng vĩ, quan sát và cảm phục quá trình xây Lăng đầy công phu, tỉ mỉ. Từ đó dấy lên tình yêu đất nước, khát khao muốn học tập, rèn luyện những phẩm chất cụ Hồ tốt đẹp, chuẩn bị hành trang vững chãi vào đời, làm giàu đẹp non sông, làm sáng ngời đất nước Người và cha anh thế hệ đi trước đã ngã xuống để giữ gìn!

Bok Hồ là bếp lửa Tây Nguyên
Bok Hồ là đuốc soi từng khe đá
Đánh Mỹ khó thế nào, Tây Nguyên vẫn cất tiếng hát
Bok Hồ, Bok Hồ ơi!
Thiếu cơm, đào củ mài
Thiếu muối, đốt cỏ tranh, đốt cây nứa
Thiếu áo quần, đắp vỏ cây
Thiếu Bok Hồ, không được.